

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності
(назва магістерської програми)

на тему: «Облік і контроль витрат операційної діяльності на телекомунікаційних підприємствах (на прикладі ТОВ «Белнет»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка факультету менеджменту, обліку та
інформаційних технологій
Колінко Наталія Василівна
(прізвище, ім'я, по батькові) _____
/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)
Слободяник Юлія Борисівна
(прізвище, ім'я, по батькові) _____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В умовах глобалізації економіки процес обміну інформації є одним із найважливіших ознак прогресуючого розвитку будь-якого суб'єкта господарювання та економіки України в цілому. Кількість підприємств, які мали доступ до мережі Інтернет, за даними Державної служби статистики у 2018 році зросла у порівнянні із 2017 роком на 3 721, а саме: у 2017 році їх було 39 582, а вже у 2018 році – 43 303. Тобто бачимо зростання попиту на телекомунікаційні послуги.

Мета дослідження. Мета кваліфікаційної роботи полягає у теоретичному та практичному дослідженні ведення бухгалтерського обліку операційних витрат телекомунікаційних підприємств та їх аналізу і контролю. Визначення проблем, які притаманні підприємствам даної галузі, у процесі обліку, контролю та аналізу, та пошук шляхів удосконалення даних процесів.

Завдання дослідження:

- визначення економічної сутності операційних витрат та їх класифікації;
- проведення аналізу нормативно-правових актів, які регулюють облік операційних витрат;
- встановлення проблем, які виникають у процесі обліку операційних витрат;
- розгляд організаційно-економічної характеристики ТОВ «Белнет»;
- ознайомлення з особливостями бухгалтерського обліку операційних витрат на телекомунікаційному підприємстві;
- надання рекомендацій, які б покращили ведення обліку операційних витрат на ТОВ «Белнет»;
- встановлення мети, завдання і джерел контролю операційних витрат;
- проведення аналізу показників, що характеризують облік операційних витрат;
- застосування методів економіко-математичного моделювання для цілей управління витратами підприємства;
- надання рекомендацій щодо покращення процесів контролю та аналізу на ТОВ «Белнет».

Об'єкт дослідження. Об'єктом даної кваліфікаційної роботи виступають процеси ведення бухгалтерського обліку, аналізу та контролю операційних витрат на телекомунікаційних підприємствах.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є організація та методика бухгалтерського обліку, контролю та аналізу витрат операційної діяльності у ТОВ «Белнет».

Методи дослідження. У ході написання даної роботи були використані наступні методи: історико-економічний та монографічний (дані методи використовувалися у процесі аналізу основ теорії бухгалтерського обліку відповідно до національних, а також міжнародних стандартів); метод порівняльного аналізу (використовувався для проведення порівняння показників у ТОВ «Белнет» за період 2016-2018 рр.); розрахунковий метод (для здійснення розрахунків основних показників, що характеризують операційні витрати); методи економіко-математичного моделювання (для дослідження економічних процесів шляхом

побудови їх математичних моделей); системний аналіз (використовувався з метою надання рекомендацій щодо вдосконалення обліку, контролю та аналізу операційних витрат) та інші.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою наукового дослідження виступили такі джерела:

- нормативно-правові акти;
- національні та міжнародні стандарти щодо ведення бухгалтерського обліку;
- наукова література та періодичні видання (монографії, наукові фахові статті);
- первинні документи обліку операційних витрат;
- дані підприємства щодо аналітичного та синтетичного обліку;
- документи, що розроблені ТОВ «Белнет» (внутрішні);
- форми бухгалтерської та фінансової звітності; ресурси мережі Internet.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (72 найменувань) та 42-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 82 сторінки. Основний зміст викладено на 76 сторінках. Робота містить 23 таблиці та 13 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано:

1. «Задачі та принципи економічного аналізу». Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. Ч. 2. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – С. 98 – 100.
2. «Особливості аналізу операційних витрат телекомунікаційних підприємств на прикладі ТОВ «Белнет». Збірник науково-практичних статей. Одеський національний економічний університет. Обліково-економічний факультет (кафедра економічного аналізу). – 2018. – С. 38 – 42.
3. «Аналіз ймовірності настання банкрутства на прикладі ТОВ «Белнет». Збірник науково-практичних статей. Одеський національний економічний університет. Обліково-економічний факультет (кафедра економічного аналізу). – 2019. – С. 322 – 325.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи обліку операційних витрат»** розглянуто економічну сутність витрат операційної діяльності та їх класифікацію, нормативно-правову базу обліку операційних витрат та наведено проблемні питання з обліку операційних витрат та калькулювання собівартості наданих послуг.

У другому розділі **«Організація обліку операційних витрат на прикладі ТОВ «Белнет»** розглянуто загальну організаційно-економічну характеристику підприємства, документальне оформлення обліку операційних витрат та синтетичний і аналітичний облік витрат операційної діяльності, а також запропоновано шляхи вдосконалення обліку витрат операційної діяльності.

У третьому розділі **«Контроль та аналіз операційних витрат на підприємстві ТОВ «Белнет»** визначено мету, завдання, джерела контролю

операційних витрат, проаналізовано витрати операційної діяльності, застосовано метод аналітичного вирівнювання рядів динаміки та запропоновано шляхи вдосконалення контролю та аналізу операційних витрат на телекомунікаційних підприємствах

ВИСНОВКИ

У даній кваліфікаційній роботі відповідно до поставлених у вступі завдань було визначене наступне:

1. Не існує єдиного трактування операційних витрат. У роботі були наведені терміни із П(С)БО 16 «Витрати, а також терміни вчених-економістів: І. А. Бланка, Ф. Ф. Бутинця, Р. Ентоні та Б. О. Язлюка. Також виявлено, що класифікаційних ознак операційних витрат існує безліч, основними з яких є: класифікація витрат за економічним елементом, за видами витрат, за змістом операційного процесу, за видами продукції, за періодами, за ступенем участі у виробничому процесі. Однак у сфері телекомунікації не існує затвердженої класифікації, яку можна було б застосовувати.

2. Регулювання та ведення обліку операційних витрат здійснюється на основі нормативно-правових актів, національних та міжнародних стандартах. Важливим моментом є те, що П(С)БО 16 «Витрати» не враховує особливості діяльності кожної галузі. Це послугувало розробленню методичних рекомендацій з питань організації обліку витрат та калькулювання собівартості у різних галузях.

3. Облік операційних витрат наданих послуг на законодавчому рівні не зовсім врегульований. Основною проблемою для підприємств, що надають послуги виступає проблема правильного формування собівартості. Для того, щоб спростити методику витрат, необхідно також з боку держави дані витрати, що виникають під час надання послуг, систематизувати. На жаль, у сфері телекомунікації відсутні методичні рекомендації, які б значно полегшили б облік операційних витрат.

4. На підприємстві створено 4 структурних підрозділи, а саме адміністративний відділ, бухгалтерія, інженерно-технічний відділ та виробничо-технічний відділ. Досліджуючи основні показники економічної діяльності ТОВ «Белнет», бачимо, що протягом 2016-2018 рр. підприємство отримувало прибуток, із зростанням рентабельності виробництва та рентабельності продажу на 18,9% та 8,4% відповідно.

5. Під час дослідження були розглянуті наступні документи, які регулюють операційні витрати: договори, акти на підключення, акти на списання матеріалів, звіт відповідальної особи, акти на списання бензину, наказ «Про введення в експлуатацію основних засобів», відомості нарахування та виплати заробітної плати, звіт відрахувань у фонди тощо.

6. Синтетичний облік операційних витрат на товаристві ведеться із використанням рахунків 9 класу «Витрати діяльності», однак підприємство виходячи зі своєї специфіки не використовує 23 рахунок «Виробництво», а також 91 рахунок «Загальновиробничі витрати».

7. Рекомендації щодо покращення обліку операційних витрат наведені після другого розділу, однак хочемо акцентувати увагу на тому, що підприємству слід

розробити свою облікову політику, яка б відображала б специфіку діяльності товариства та полегшила б працю нових бухгалтерів, під час їх влаштування на роботу.

8. Основною метою контролю операційних витрат є встановлення достовірності звітних даних, щодо понесених витрат підприємства. Відповідно до поставленої мети були визначені завдання по її реалізації, а також джерела контролю витрат на підприємствах.

9. Аналізуючи операційні витрати було визначено їх структуру, динаміку витрат операційної діяльності на 1 грн реалізованих послуг та на 1 грн чистого прибутку. Проведено аналіз впливу зміни операційних витрат на результативні показники діяльності. Телекомунікаційні підприємства не є матеріаломісткими. У ході дослідження було встановлено, якщо матеріаломісткість зменшити на 0,20 грн, то собівартість в частині матеріальних витрат зменшиться на 1251,3 тис. грн. У 2018 році витрати основної заробітної плати на 1 грн реалізованої продукції зменшилися на 1,81 копійок. Тобто трудомісткість зменшилася, а це посприяло додатковій реалізації послуг на 963,68 тис. грн. Також було проаналізовано динаміку основних витрат, що складають собівартість наданих послуг та виявлено, що найбільша питома вага належить абонентській платі (29,8%), а найменша – підключенням (ремонту) (5,2%). Аналіз динаміки адміністративних витрат показав, що найбільша питома вага належить витратам на оплату праці. У 2018 році вона склала майже 41%. Найменша питома вага припадає на водопостачання та водовідведення – 0,1%.

10. Для цілей управління над витратами операційної діяльності був застосований метод аналітичного вирівнювання рядів динаміки. Він дозволяє зробити прогноз основного показника, у нашому випадку «операційних витрат», на декілька років вперед. Маючи приблизне значення величини операційних витрат на 2019 та 2020 рік підприємство може використати це для покращення ситуації та розробити стратегію щодо зменшення їх розміру.

11. Величина операційних витрат залежить від політики управління ними. З метою мінімізації помилок у бухгалтерському обліку даний сегмент потрібно контролювати. На підприємстві відсутній відділ контролю, однак функції контролю виконує головний бухгалтер. Рекомендації щодо покращення політики контролю та аналізу наведені у висновках до третього розділу. Хочемо виділити те, що підприємство не зовсім використовує інструменти аналізу. В умовах зростаючої конкуренції у галузі телекомунікації, коли кожного дня з'являється нові оператори, провайдери, проведення глибокого аналізу є важливою умовою ефективної діяльності.

Отже, для того, щоб ТОВ «Белнет» тримало надалі свої позиції на ринку телекомунікації у зв'язку із зростанням конкуренції, необхідне покращення системи обліку, контролю та аналізу операційних витрат, які є взаємопов'язаними.

АНОТАЦІЯ

Колінко Н. В. «Облік і контроль витрат операційної діяльності на телекомунікаційних підприємствах (на прикладі ТОВ «Белнет»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою професійного спрямування «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються особливості організації та методики обліку операційних витрат, їх контролю та аналізу на телекомунікаційних підприємствах.

Проаналізовано економічну сутність витрат операційної діяльності; організацію обліку, та контролю операційних витрат у ТОВ «Белнет»; основні фактори впливу на операційні витрати.

Запропоновано деталізацію субрахунків до рахунку 92 «Адміністративні витрати», розроблено внутрішній документ «Вимога на відпуск матеріалів та обладнання для підключення (ремонт) абонентів» та робочий документ «Перевірка наявності та правильності відображення інформації щодо підключення абонентів».

Ключові слова: операційні витрати, облік, контроль, аналіз, телекомунікаційні підприємства.

ANNOTATION

Kolinko N. V. «Accounting and control of operating expenses for telecommunications enterprises (for example LLC «Belnet»)

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty 071 «Accounting and taxation», under the master's program «Accounting, auditing and taxation of business activities». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

The features of organization and methods of accounting of operating expenses, their control and analysis at telecommunication enterprises are considered in the work.

It is analyzed the following: an economic nature of the operating expenses; the organization of accounting, and control of the operating expenses in the LLC «Belnet»; the main factors affecting operating costs.

It is proposed: detailed subaccounts for the account 92 «Administrative expenses», the internal document «Requirement for the release of materials and equipment for subscriber connection» and the working document «Checking the availability and correctness of displaying information on subscriber connection».

Keywords: operating expenses, accounting, control, analysis, telecommunication enterprises.